

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત

શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ થી ૨૦૨૫-૨૬ સુધી અમલમાં આવનાર બી.એ. સેમ. ૨ નો
સંસ્કૃત વિષયનો NEP - 2020 મુજબ નો અભ્યાસક્રમ

Discipline specific course Major (Core)

Credit – 04

Paper – III પ્રશિષ્ટકાવ્યમ્ - મહાકાવ્યમ્

કુલ ગુણ - ૫૦

કૃતિ મહાકવિ કાલિદાસવિરચિતમ્ રઘુવંશમ્ સર્ગ: - ૧

ઉદ્દેશ: સંસ્કૃત સાહિત્યના મહાકવિ કાલિદાસની કૃતિ દ્વારા સંસ્કૃત મહાકાવ્યનો પરિચય આપવો તથા તેનું સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક મહત્વ પ્રસ્તુત કરવું. મહાકવિની સરળ શૈલી દ્વારા સંસ્કૃત ભાષાનો અભ્યાસ, તત્કાલીન સમાજનું દર્શન કરાવવું.

અભ્યાસક્રમનાં મુદ્દાઓ: સંસ્કૃત મહાકાવ્યનાં લક્ષણો તથા રઘુવંશમ્ નું મૂલ્યાંકન, તેનું સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક મહત્વ, સંસ્કૃતના પાંચ મહાકાવ્યોનો પરિચય.

Unit - I રઘુવંશમ્ સર્ગ: - ૧ (શ્લોક ૧ થી ૨૦)

Unit - II રઘુવંશમ્ સર્ગ: - ૧ (શ્લોક ૨૧ થી ૪૦)

Unit - III રઘુવંશમ્ સર્ગ: - ૧ (શ્લોક ૪૧ થી ૬૬)

Unit - IV સંસ્કૃત મહાકાવ્યનાં લક્ષણો તથા રઘુવંશમ્નું મૂલ્યાંકન, તેનું સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક મહત્વ,

રઘુવંશમ્ માં પ્રાપ્ત થતાં નેતાના લક્ષણો

સંદર્ભગ્રંથો : 1. રઘુવંશ - મહાકાવ્ય મલ્લિનાથ કૃત ટીકા સહિત, મોતીલાલ બનારસીદાસ, વારાણસી

2. પંચમહાકાવ્ય - ધીરુભાઈ પરીખ, કાવ્યલોક, અમદાવાદ

3. રઘુવંશ મહાકાવ્ય એક અધ્યયન - પ્રો. શાંતિકુમાર પંડ્યા, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન - અમદાવાદ

4. સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઇતિહાસ - પ્રો. ગૌતમ પટેલ, સંસ્કૃત સેવા સમિતિ - અમદાવાદ

5. સંસ્કૃત સાહિત્યનો પરિચયાત્મક ઇતિહાસ - અમૃત ઉપાધ્યાય, સંસ્કૃત સેવા સમિતિ, અમદાવાદ

R M Patel
28/10/23

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત

શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ થી ૨૦૨૫-૨૬ સુધી અમલમાં આવનાર બી.એ. સેમ. ૨ નો

સંસ્કૃત વિષયનો NEP - 2020 મુજબ નો અભ્યાસક્રમ

Discipline specific course Major (Core)

Credit – 04

Paper – IV ભારતીય તત્ત્વચિન્તનમ્

કુલ ગુણ – ૫૦

કૃતિ - શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા અધ્યાય:- ૧ ત: ૪

ઉદ્દેશ: શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા માં વ્યક્ત થયેલી વિચારધારા શાશ્વત છે તે આજના સમાજમાં ખૂબ જ ઉપાદેય છે.

માનવીને નિરાશામાંથી બહાર કાઢીને આશાઓની વચ્ચે મૂકી આપનારા શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા ના તાત્વિક ઉપદેશનો અહીં પરિચય કરાવવાનો ઉદ્દેશ છે. નૈતિક ફરજવિષયક જાગૃતિ,અનેકવિધ સમસ્યાઓનું નિવારણ,સ્વવિકાસ, સ્વનિષ્ઠા,નિષ્કામ કર્મ પ્રત્યે ભાવ જાગે.

અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ : શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા માં વ્યક્ત થયેલી વિચારધારાઓ અને અધ્યાય ૧ થી ૪ સુધીના વિષયો.

Unit - I શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતાનો પરિચય - મૂળ સ્રોત, પુષ્પિકા, પ્રસ્થાનત્રયીમાં શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા નું સ્થાન, ધર્મક્ષેત્ર- કુરુક્ષેત્ર, અર્જુનનો વિષાદ, દુર્યોધનનો અસંતોષ, આતતાયીના લક્ષણો, ગીતામાં મનોવિજ્ઞાન, કુલક્ષયકૃત દોષ, સાંખ્યબુદ્ધિ-યોગબુદ્ધિ, આત્માની અમરતા દેહની નશ્વરતા, સ્થિતપ્રજ્ઞનાં લક્ષણો, અભિક્રમનાશ-નિર્યોગક્ષેમત્વ, બ્રાહ્મી સ્થિતિ

Unit – II શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા માં જીવન જીવવાની કળા,યજ્ઞયક, યજ્ઞની વિભાવના, લોકસંગ્રહ, સ્વધર્મ, નિષ્કામ કર્મ,કર્મયોગ, અવતારવાદ ચાતુર્વર્ણ વ્યવસ્થા, જ્ઞાનકર્મસંન્યાસ સાંખ્યયોગ: સાંખ્યબુદ્ધિ-યોગબુદ્ધિ, આત્માની અમરતા દેહની નશ્વરતા, સ્થિતપ્રજ્ઞનાં લક્ષણો, અભિક્રમનાશ-નિર્યોગક્ષેમ, કર્મ- વિક્રમ - અકર્મ-વિકર્મ:

Unit - III શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા અધ્યાય:૧, એવં ૨ નિયત શ્લોકા:

અધ્યાય:-૧ : ૧,૨,૧૦,૨૪,૩૨,૩૬,૪૦,૪૨,૪૫

અધ્યાય:-૨ : ૩,૭,૧૧,૧૨,૧૪,૧૬,૨૦,૨૨,૨૩,૨૫,૨૭,૩૭,૪૧,૪૫,૪૭,૫૮,૬૩,૬૯,૭૦,૭૨

Unit - IV શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા અધ્યાય: ૩ એવં ૪ - નિયત શ્લોકા:

અધ્યાય:-૩ : ૨,૫,૮,૧૩,૧૪,૨૦,૨૧,૨૮,૩૫,૩૭

અધ્યાય:-૪ : ૭,૮,૧૦,૧૩,૧૬,૨૪,૨૮,૩૧,૩૪,૩૮,૩૯

dmv

R M Patel
28/10/23

સંદર્ભગ્રંથો :

1. શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા- સંપાદક - પ્રો. સુહાસ ઝાલા, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર, અમદાવાદ
2. ગીતા રહસ્ય - શ્રી બાલ ગંગાધર તિલક
3. ગીતા પ્રવચનો - શ્રી વિનોબા ભાવે - નવજીવન પ્રકાશન - અમદાવાદ
4. શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા- સંપાદક - પ્રો. ગૌતમ પટેલ, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર - અમદાવાદ

R M Patel
28/10/23